

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28 Cor.
Pe un jum. . . 14 "
Pe o lună . . . 2-40 "

Num. de Duminică
pe un an . . . 5 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.

Num. de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRATIJA
Dez. Perencu-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Măștișute publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 ml.
Manuscripte nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Părinți și fii.

De Octavian Goga.

Țăranul nostru, ori cum ai sta să-l judeci, în toate manifestările vieții lui simple, se înfățișază ca o fire armonică. Ori unde îl întâlnești: în mijloc de codru, pe creștelul muntelui, ori în largul câmpiei, acest om al naturii e o apariție simpatică, care te farmecă cu graiul lui înțelept și cumpătat, cu nobleța gestului și cu ritmul mișcărilor. E și explicabilă această armonie, când te gândești, că e roada unei vieți de zeci de veacuri, cari în frământarea lor îndelungă i-au croit sufletului o matcă statornică.

Acest muncitor dela țară e o verigă numai într'un lanț nesfârșit de evoluție lentă și pășește pe arenă în armura unei moșteniri milenare. El are trecut, are tradiție și umblă pe-un drum bătătorit de veacuri. Filozofia vieții lui e o comoară veche, împletită din pășanii și sfaturi de d mult, de aci înțelepciunea ei adâncă și bogăția ei strălucitoare. Așa e și cu toate îndeletnicirile vieții lui, cu meșteșugurile pe cari le poartă, cu toată pășirea lui, cu ori ce mișcare. Cântecul lui e frumos, fiindcă vine de departe, din afunziunea vremurilor, cari în această pribegie lungă i-au curățit metalul și i-au nobilitat. Tot astfel i-s'a subțiat gustul pentru apleci rea frumosului și bunul simț cu care cumpănește rosturile vieții. De aci echilibrul lui moral care îl călăuzește totdeauna, de aci eleganța și grația horelor noastre, de aci minuna ul joc de forme și culori în alțița unei cămeși de țarancă.

Cu cât stai și judeci mai mult, cu atât mai vaste le vezi hotarele moștenirii din strămoși, ale cărei îndrumări conștiente sau instinctive dau naștere acestei frumoase armonii, care face din țăranul nostru un om întreg și sănătos, o ființă simpatică și interesantă și în acelaș timp îl păra ca o cetate de influențele popoarelor străine cari îl împrejmure. De aceea acest fiu al pă-mântului, care pășește în viață cu sufletul povăuit de sentimentul de distanță în timp, e o figură ce poate robi atât de ușor ochii și inima unui artist sănătos. Acest om lăsat în matca vieții lui primitive își duce povara anilor fără sdruncinări deosebite, păstrând tiparul formei din bătrâni, chinuit de necazuri noi și mângăiat de credințe vechi, avântat ori potolit, el se strecoară încet înainte și în ori și ce împrejurări l-ai vedea îl poți admira sau îl poți plânge, dar nu-ți poți bate joc de el, fiindcă acest om plămădit de-un mileniu nu e nici odată ridicol. În tagma acestor fii ai naturii, ca în orice societăți în care domnește respectul tradiției și cari au un trecut în urma lor, generațiile se succed fără sbuciumări mari și între părinte și fiu nu e nici o prăpastie. Ca plopii pe-o margine de riu, unii mai tineri, alții mai bătrâni, dar cu acelaș mlădiere în crengile svelte și cu acelaș zvon de frunză tremurată, frați buni ocro-

tiți de aceeaș soartă, trăind și murind la fel, așa se înșiruie în cursul vremii generațiile de țărani, cari își păstrează veșnic o inimă înrudire.

Cu totul altfel e societatea cărturarilor noștri.

Infiripată de câteva decenii abia, aceasta clasă încă nu e fi-ată și se prezintă cu toate notele caracteristice ale societăților înjghebate în pripă. Neavând un trecut ori o tradiție, — n'are busola care să i îndrume cărările vieții. De aci dibuirile îndelungate și chinuitoare, de aci poticnirile dureroase, de aci s'ângăcia și greșurile când tragice când ridicole ale acestui biet *homo novus*, care e singur în războiul vieții. Dânsul nu mai e o ființă armonică, ci dimpotrivă un chinuit fără clipe de odihnă, care o duce într'un continuu sbucium, tulburat la tot pasul și supus multor crize morale. Intelectualul nostru, ca tip social, e o apariție destul de recentă și de tristă. Ridicat dela plug și aruncat în mijlocul unei lumi străine, îmbibat de o cultură care-și are rădăcinile în alt sol, spulberindu-și moștenirea părintească, fără a avea vremea să-și căștige însuș o comoară, acest avocat din cutare orașel e o figură paradoxală. Și cum n'ar fi sârmanul neisprăvit, care în timp așa scurt a schimbat opirica cu gheata de lac, care dela chiuiturile de horă a trecut așa de repede la paginile lui Oscar Wilde și care în toate avânturile minții e încătușat de obezile școalei străine, unde a învățat carte? De sigur, că vorba lui nu va mai avea cumpătul și rotunzimea frazei țărănești, gestul lui nu va trada undularea ritmică din gația unui joc în bătătură și echilibrul lui moral va fi cu mult mai problematic. Ca o casă nouă, făcută pe repezeală, cu temelii slabe, cu ziduri subțiri și cu spoiala pripită e acest suflet, de care se va cam feri artistul, sau dacă se va apropia de dânsul, ne va da paginile de ironie ale maestrului Caragale. În această societate trecerile dela o generație la alta se fac cu sguduiuri mari și dezastre uneori, iar între părinte și fiu se desch de adese prăpastia largă deasupra căreia numai rare suflete alese mai pot dura o punte. Depărta-rea unui asemenea purtat prin școli și înstrăinarea lui de părinți e de multeori o adevărată tragedie care curmă legătura de suflet între părintele țăran ce-și face rugăciunile seara la icoana Sfântului Nicolae și băiatul lui care în aceeaș vreme la o luminare de său își poartă ochii peste aforismele lui Nietzsche.

Această trecere sguduitoare dela o generație la alta până bine de curând încă n'a existat în sânul cărturării noastre, care e o clasă infiripată de cincizeci de ani. Fiind zămislită în acelaș timp și în condiții de existență similare, a trăit o viață sufletească uniformă și a trebuit să treacă câteva decenii, ca ivindu-se a doua generație să înceapă o fermentație mai vie și o luptă mai

îndărătnică de adaptare și primenire. Astăzi după cinci decenii e firesc să izbucnească conflictul sufletesc între părinte și fiu, care e cu atât mai acut cu cât e mai repede și mai vast progresul cultural realizat în această epocă. Puse în față aceste două generații, vom avea două figuri deosebite.

Bătrânul nostru născut în anii din urmă a iobăgiei, cu adolescența petrecută în vremea absolutismului, cu sufletul încălzit de cele dintâi licăriri ale redesteptării naționale și culturale, e o apariție cu care noua generație dela noi are tot mai puțină înrudire. Băiat de țăran, zidit din trainica sănătate rustică, cu sufletul plămădit în zilele din urmă ale unui regim de umilință istorică, fire dreaptă și aspră menită a primi numai până la o anumită limită îndrumările culturale, greoi și cinstit, păstrând încă urme din cuviința veche față de stăpânirile tradiționale, muncitor trecut prin mizerii cumplite, dornic de ur ungher de liniște și tichnă gospodărească, acest moșneag e un reprezentant tipic al calităților și defectelor proprii tagmelor improvizate.

Aspirațiile lui politice sânt pornite din cumpătul, din concilianța și modestia omului obișnuit cu greul vremilor, care e potolit în așteptările lui și e dispus să se mulțumească cu puțin, fiindcă își mai aduce aminte de zilele când n'avea nimic. Spirit mai mult pozitiv îndrumat de un sănătos utilitarism, se va mișca între orizonturi culturale mai înguste, se va îngrădi adese în forme și va fi un temeinic ziler, care cu răbdare și cu hărnicie își face datoria. Trăind în vremea începuturilor noastre literare, această figură venerabilă de moșneag etimologist implacabil se închină cu sfințenie divului Traian și în pretențiile literare reduse se mulțumește cu odele lui Mureșanu sau cu retorismul lui Alecsandri. Așa bun, cinstit, dificil, formalist, arbitrar uneori, — se ivește cu punctualitate la toate adunările noastre politice și culturale, acest bătrîn frumos, care cu privirea înlăcrimată ne vorbește de maica Roma și într'o vorbire presărată cu citate latinești închină pentru femeia română, pe care o aseamănă cu Cornelia mama Grachilor. În fond e un om de omenie, care și-a văzut de treabă totdeauna și în testamentul lui, în care pe alocurea se mai ivește u scurt, vei găsi o sumuliță pentru un scop de binefacere.

Cu totul altul e băiatul lui, care acum a intrat în viața publică și-și cere cuvîntul. În a doua generație cărturarul nostru s'a depărtat mult de această înfățișare patriarhală. Progresul rapid, atașarea neamului nostru la curentele de civilizație universală în timp așa scurt a făcut ca deosebirea între părinte și fiu să fie mai pronunțată. În vremea asta de transiție s'a săvîrșit o premenire generală, s'au dărîmat altare și s'au modificat valori, așa că s'a tulburat unitatea sufletească care la alte neamuri cu

după terminarea tratatelor, pe la începutul lui Noemvrie, se va proceda la reconstruirea cabinetului. Dintre membrii cabinetului numai ministrul-președinte Bienerth va rămâne membru și al noului cabinet. Cu prilejul reconstruirii, cabinetul se va compozi definitiv.

Delegațiunea austriacă. Discuțiunile asupra bugetului armatei comune au un curs cu mult mai neted în ședințele delegațiunii austriace decât în cele ale delegațiunii ungurești. Delegații austriaci se întrec în a preamări reformele proiectate de ministrul de războiu și cheltuielile pentru modernizarea armatei sânt considerate ca fiind foarte firești. Așa și în ședința ei de azi — după cum ni se anunță din Viena — generalul Schönach a întâmpinat numai aprobări. Oratorii ședinței de înainte de amiazi contele *Latour*, cavalerul de *Kozlovsky* și *Petelenz* au convenit cu loții că interesele comerciale și industriale ale monarhiei, precum și prestigiul ei de mare putere nu va putea fi promovat mai efectiv decât după ce își va fi clădit o flotă respectabilă.

E foarte firească deosebirea asta între vederile delegațiilor celor două camere, după ce ele sânt expresia stadiului de evoluție economică în care se află în prezent Austria și Ungaria.

Chestiunea irlandeză.

III*).

Uaiunsa.

Pentru a suprima mai cu efect orice alte încercări de răsvrătire, sau cel puțin a reduce primejdia lor, Pitt se hotără să contopiască parlamentul irlandez cu cel englez, luând Irlandei autonomia legislativă. Ca recompensă, Pitt voia să acorde în același timp Irlandei emanciparea desăvârșită a catolicilor. Combătut însă de ceilalți membri ai guvernului și temându-se de opoziția Regelui, Pitt se retrânse deocamdată la uniune, rămânând ca emanciparea catolicilor să se discute în noul parlament unit.

* Vezi „Tribuna” n-rul 214, 217, 219.

Chestiunea uniunii legislative provocă în Irlanda întreaga o agitație fără seamăn. Uniunea nu numai că jignia amorul propriu național al Irlandezilor, dar ataca și interesele unui mare număr de proprietari cu influență preponderantă în parlamentul din Dublin. E, deci, firesc că trezi o rezistență înverșunată.

Guvernul lui Pitt începu preparativele încă în toamna anului 1798, îndată după suprimarea revoluției. Ministrul de finanțe al Irlandei John Parnell își dădu demisia, nevoind să sprijinească planul guvernului. Încă nu se anunțase proiectul uniunii în mod oficial și președintele Camerei comunilor din Dublin, John Foster, protestă împotriva uniunii.

Sesiunea nouă a parlamentului irlandez se deschise la 22 Ianuarie 1799 în mijlocul unei agitații vii. În mesajul de tron se anunță hotărârea de-a propune parlamentelor votarea uniunii. Parlamentul englez o votase fără discuții mai lungi și cu majoritate zdrobitoare. În parlamentul irlandez lupta fu grea.

După o discuție neîntreruptă de 21 de ore, camera a procedat la votare. Proiectul a fost adoptat cu 106 voturi, față de 105 voturi date contra. Opoziția a primit rezultatul cu însuflețire sinceră. Era evident că guvernul nu se putea mulțumi cu o majoritate de 1 vot la o reformă de atâta importanță.

Proiectul fu retras și guvernul începu „lămurirea opiniei publice” din Irlanda. Omul guvernului era lordul Castlereagh, vechiul dușman al Irlandezilor, care îi propuse lui Pitt indemnizarea, prin bani, a celor ce s'ar simți jigniți în interesele lor prin reforma aceasta, adică cumpărarea voturilor. În fond, propunerea lui Castlereagh nu era lipsită de orice bază justă și morală. Cutare lord era în posesia unei sinecure care putea fi socotită ca pensie și acum avea să fie lipsit de ea; altul dispunea de un cerc electoral și avea să rămână fără el. Măsura lui Castlereagh ar fi trebuit, însă, aplicată cinstit. S'a procedat însă în mod arbitrar în ce privește persoanele avizate la indemnizare și în mod și mai arbitrar în ce privește sumele de indemnizare. Castlereagh voia să cumpere voturile necesare cu orice preț și a reușit cheltuiind peste 24 milioane de coroane.

Când se deschise sesiunea parlamentară a anului 1800, opinia publică din Irlanda era „lămurită”. Opoziția era hotărâtă să combată proiectul cu cea mai mare energie. Lupta începu la discuția adresei și deja aci se învederă în ce măsură reușise Castlereagh să

„lămuriască” opinia publică. Argumentele oratorilor opoziționali nu erau în stare să țină cumpăna argumentelor sunătoare oferite de guvern. Amendamentul opoziției, un protest împotriva uniunii, a întrunit numai 96 voturi, de vreme ce în contra lui au votat 138 deputați.

Sigur de majoritatea sa, Castlereagh n'a mai pierdut timp cu alte tratative, ci a prezintat parlamentului o serie de rezoluțiuni privitoare la uniunea cu Anglia. Irlanda avea să fie reprezentată în parlamentul comun din Londra prin 100 deputați și 32 pairi (4 ecleziastici și 28 laici); în celelalte Irlanda avea să se bucure de drepturi egale cu Anglia.

Opoziția irlandeză, deși convinsă despre zădărnicia luptei, a combătut rezoluțiile până în cele din urmă. Oratorul ei de frunte a fost Grattan. După o discuție de 15 zile rezoluțiile fură aprobate. Parlamentul englez de asemenea le adoptă aproape fără opoziție. Numai 30 de liberali au votat contra lor. Rezoluțiile aprobate de cele două parlamente au fost cuprinse într'un proiect de lege și sancționate de Rege la 1 Iulie 1799.

Irlanda autonomă încetase de-a mai exista. „Actul uniunii, „Final-union” intră în vigoare cu ziua de 1 Ianuarie 1801.

„Astfel a dispărut și cea din urmă rămășiță a independenței nefericitei Irlandei! — zice Edouard Hervé. — Istoricul, omul politic fără îndoială nu pot să condamne suprimarea parlamentului din Dublin. Sistemul uniunii personale și a reparațiunii legislative prezintă prea multe și prea mari inconveniente. Reforma lui Pitt a fost, deci, cuminte. De regretat e numai că s'a înfăptuit cu ajutorul unor mijloace imorale... Patrioții irlandezi, firește, consideră această chestie din alt punct de vedere. Pentru ei, în ciuda corupției parlamentare, în ciuda intoleranței lui, parlamentul din Dublin a rămas simbolul patriei învinse. Suprimarea lui a fost considerată ca o înfrângere și o umilire supremă. Dela această epocă, toată agitația și toată străduința patrioților irlandezi a ținut revocarea actului uniunii și restabilirea autonomiei legislative. Partidul acesta a fost când mai numeros, când mai mic, dar alcătuit întotdeauna din bărbați însuflețiți și convinși despre dreptatea cauzei lor...”

bite aproape circulare unul în jurul celuilalt, ci în orbite foarte excentrice (lungărețe). Cei doi sori nu se apropie de oalță decât la zeci, alții la sute, iar alții numai la mi. de ani.

Ce varietate nesfârșită în zi și noapte și în clime vor avea planetele acestor sori! Câtă vreme sori se află în apastrul lor (la distanța maximă), planetele vor avea zile și nopți ca și noi, când sori se află de aceeași parte, adică răsar și apun deodată — presupunând firește, că planetele au o rotațiune în jurul oslei proprii. Când însă planetele, în urma revoluțiunii lor în jurul soarelui lor, se vor afla între sori, ele nu vor avea nopți întunecoase, fiind luminate de o stea intensivă: soarele îndepărtat, care, după mărime și distanța maximă, poate fi mai mult sau mai puțin intensiv.

Cu apropierea soriilor de oalță, steaua luminoasă a nopților — când planeta se află în mijloc între sori — devine tot mai mare, mai intensivă, întunerecul e tot mai slab, până când noaptea e alungată cu totul de pe pământ. În timpul apropierii soriilor de oalță, când amândoi sori se află de aceeași latură față de planetă, zilele acestora sânt luminate de doi sori, iar nopțile sânt ca și ale noastre. Apoi sori se orizon se tot depărtează de oalță în aparență (în urma

revoluțiunii planetei în jurul Soarelui său), nopțile se tot scurtează, până dispar cu totul. Când un Soare apune, răsare celalalt.

Cu cât sori se depărtează mai mult de oalță, pentru ca să se apropie pe cealaltă parte (tot în urma revoluțiunii planetei), planeta începe a avea un pic de amurgit. Filindcă îndată după asfințitul unui Soare răsare celalalt, planeta are deodată amurgit de seară la apus și ivitul zorilor la răsărit. Acest amurgit crește mereu și devine tot mai întunecat cu cât sori se apropie — în aparență — pe bolta cerească tot mai mult de oalță, până când planeta iar are zile luminate de doi sori, unul lângă altul și nopți ca și la noi. Aproximarea și depărțarea reală a celor doi sori, cu cortegiul lor de planete cu tot, se va constata din creșterea și scăderea diametrului aparent al Soarelui străin (al doilea). Mișcările pe sfera cerească sânt mult mai complicate, căci acolo sori au și mișcări adevărate, nu numai părelnice (ca a Soarelui nostru).

Ce greu se vor deda cei născuți în timpul distanței maxime a soriilor, unde erau zile și nopți tot anul, cu verile febinți din periastru (apropierea cea mai mare a soriilor), în cea mai mare parte a anului lipsite de nopți și cu climele

cu totul schimbate! Ce varietate nesfârșită de clime pot să aibă astfel de planete!

Ait, un puține planete cu orbite siabile pot să fie în sistemele duble, triple, etc., pentru că distanțele maxime ale planetelor dela Soarele lor, trebuie să fie mult mai mici decât distanța minimă a celor doi sori. Filindcă mai depărtate ele ar putea ajunge în domeniul gravitației celuilalt Soare — când sori se apropie de oalță — și să fie legate de acela, pot fi trecute de-a unul la altul, sau să fie desfăcute de amândoi și să se învârtească în jurul centrului de gravitațiune al sistemului ca un membru independent. În tot cazul perturbațiunile orbitelor planetare acolo sânt colosale în periastru, iar marea mult mai considerabile.

În sistemele de trei, patru și mai mulți sori, planetele pot avea deasupra orizontului câte trei, patru și chiar mai mulți sori deodată. În grămezile de stele tot cerul e presărat cu nenumărate discuri solare, arzătoare. Rar îl se va da ocaziune locuitorilor acelor planete să știe ce e noaptea și să poată admira cerul înstelat. Această rară ocaziune la grămezile de sori nu poate avea loc decât la intervaluri mari, când Soarele cutărei planete se află (firește, cu planete cu tot) la distanța maximă dela centru, la marginea sistemului de sori, dacă cumva ajunge până acolo.

Guleri și manșete mai frumoase curățeste fabrica de apărat cu aburi —

„UNIO”

Kluj—Kolozsvar, Ferencz József-út 102.

— — — Telefon Nr. 395. — — —

Lucrările din provincă dacă trec peste 5 cor. le retrimite franco.

— **Contabilitate pentru popor.** »Asociațiunea« a primit dela dl. Dr. Gheorghe Șimon, avocat în Aiud suma de 100 cor. pentru a premia o carte de contabilitate scrisă pe înțelesul și pentru trebuințele poporului.

»Asociațiunea« dă deci la concurs acest premiu de 1000 cor. pentru cea mai bună *Contabilitate pentru popor* în următoarele condițiuni:

Lucrarea va trebui scrisă pe înțelesul poporului și va avea să cuprindă toate deslușirile necesare la purtarea socotelilor. În introducerea se va arăta importanța contabilității pentru popor. Lucrarea va cuprinde cam următoarele modele de registre: modele pentru inventar; model despre facerea bilanțului averii; ziar de casă; model de purtare a cărții principale; un model ușor pentru calcularea intereselor; registru pentru lucrători; evidența semănăturilor, născuților ș. a.; evidența vitelor, a prășirilor lor și a prețurilor lor; registru de mușci și de vânzarea lapteiului; evidența datorilor și prestațiilor și altele pe care autorii ce vor lua parte la concurs le vor găsi de potrivite și necesare.

Modelele de registre să fie simple și astfel compuse încât în caz de lipsă să poată servi pentru mai multe scopuri, adică să se poată modifica după trebuință.

Autorii cari doresc a lua parte la acest concurs să se înalțeze lucrările, însoțite de un plic închis cu numele lor, până la 1 Aprilie 1911, biroului »Asociațiunii« Sibiu (Nagyseben) Str. Șaguna Nr. 6.

Lucrarea premiată se va publica în »Biblioteca populară a Asociațiunii«, de aceea toate lucrările, cu modele cu tot, nu vor putea fi mai mari de 5 coale de tipar formatul numitelor Bibliotecă.

Autorul lucrării premiate, ce va apărea în »Biblioteca populară a Asociațiunii«, va primi și onorariul de 25 cor. de coală de tipar. Sibiu, 15 Octombrie 1910. Iosif Sterca Șuluțu, președinte. Oct. C. Tăslăuanu, secretar.

Urgia lui Dumnezeu în Italia. Ne este încă vie în memorie cataclismaticul cutremur de pământ din Italia și iată, că acum o altă catastrofă aproape tot atât de mare se vestește de-acolo.

Luni dimineața un uragan puternic, urmat de o ploaie torențială, s'a deslășuit asupra regiunii de lângă marea Tyrrhaenică. Satele din jurul Vezuului au fost toate inecate. Locuitorii îngroziți au fugit lăsând totul în voia întâmplării. Din Neapole s'a trimis poliție și miliție multă ca să supravegheze ordinea, căci cuprinși de panica catastrofei locuitorii se striveau în invălmășală.

Primul comunicat oficial spune, că în Salerno au pierit 200 de oameni. Casa Miciola este pustiită întreagă; în Ischia și Folia sunt peste o mie de morți. În Neapole s'au desfundat canalele și apa murdară a înecat locurile mai joase și subsolurile. Orașul Neapole e pustiit ca de cutremur de pământ. Uraganul a nimicuit tot ce i-a stat în cale, iar când vântul sufla mai cu putere trăznetul a lovit în edificiul Expoziției artistice prefăcându-l în cenușă. Operele de mare valoare ale renumiților pictori Palissi și Morelli au fost toate nimicite. Amalfi e toată sub apă, iar Sorrento, baia de o frumusețe rară, e numai ruină. În Neapole prima știre despre pustiirea comunei Casa Miciola a dus-o un carabinieri care pe o luntre s'a aruncat în mijlocul valurilor mării și a scăpat pe insula Prosidea, iar de aci la Neapole. Puvoiul de pe vulcanul Depomeo se scurge în valuri spumegoase amenințând cu pustiirea satele de sub poala munților.

Imediat după primirea primei știri despre catastrofă a fost convocat consiliul de miniștri și s'a trimis miliție și mai multe corvete pe insula Ischia.

Paguba cauzată de uragan și potop se urcă la mai multe mii de lire. Pustiirea aceasta este cu mult mai mare decât cea cauzată de cutremurul din 1883.

Asupra catastrofei din Italia sosesc mai nou următoarele știri:

Azi înainte de amiază o nouă rumpere de nori s'a deslășuit asupra orașelului Casa Vicola, nimicind zece vieți de oameni. Stabilimentul balnear a fost distrus cu totul dimpreună cu clădirile învecinate. Ministrul lucrărilor publice Sacchi a sosit zăseară la Salerno, iar ministrul de marină a plecat la Casa Vicola. Mai multe vase de război încărcate cu proviant, au sosit la Casa Vicola. Pe vase au venit un detașament de genii, medici și mai mulți medici ai societății sanitare Crucea Roșie.

Din Torre del Greco se anunță noi ravagii ale năpăstiei. Inundațiile au făcut multe jertfe de oameni.

— **Curentarea unui ambasador.** Un avocat englez din Paris a dat în judecată pe Iohn G. A. Leishmann, ambasadorul Italiei în Statele-unite, pentru că ambasadorul îi promisese o proviziune grasă, dacă va reuși să casătorească pe fata sa cu contele Louis de Gontand Biron. Căsătoria s'a încheiat, dar ambasadorul a refuzat să plătească avocatului onorariul promis. Avocatul a cerut apoi dela judecătoria din Pittsburg curentarea ambasadorului, ceea ce i s'a denegat pe motiv, că ambasadorul nu e cetățean american.

— **Răscoală din cauza dărilor.** Tărănimea din Castel Sasso (provincia Neapoli) a tăbărit cu pletiri asupra primăriei orașului cerind să se scadă dările. Mulțimea a rănit pe primarul, pe mai mulți reprezentanți comunali și pe secretarul consiliului comunal. Carabinierii numai cu greu i-au putut scăpa dela moarte. Organizatorii răscoalei au fost prinși și arestați.

— **Valoarea recoltei din România în 1910.** Dl. Hagi Teodoraki, președintele Camerei de comerț din București, după calcule făcute, socotește că producția agricolă totală din 1910 are o valoare de 1.210.000.000 lei, maximum valorii ce s'a constatat până acum în România.

La suma aceasta dacă se mai adaugă valoarea producției forestiere, a salinelor, a petrolului, vinului, țigărilor, totalul general al producției în 1910 trebuie să fi de cel puțin 1 miliard 300 milioane de lei.

Dacă din această sumă se scade valoarea importului care în mijlociu este de o jumătate de miliard, rămâne 800 milioane lei. Dacă se scade și 100 milioane anuitățile datoriei publice și încă 300 milioane valoarea produselor consumate în țară, d. Hagi Teodoraki ajunge la concluzia că economia națională se va alege în 1910 cu un profit de vre-o 350.000.000 lei.

— **Cărți oprite.** În »Monitorul oficial« de azi cetim, că ministrul de culte unguresc a oprit următoarele cărți: »Aron Vodă cel cumplit«, roman istoric de T. M. Stoenescu, apoi »Inceputul neamului românesc« de Dr. Ioan Lupăș și »Cântec de vitejie« de Gheorghe Coșbuc, de oarece — se zice — atât tendința și obiectul precum și conținutul lor este în contradicție cu paragraful legilor din 1907 și 1908.

— **Noutăți muzicale.** Ziarul »Tribuna« a anunțat, că dl. Constantin Savu în timpul șederii sale în temnița Seghedinului a compus mai multe doine, cântări populare etc. pentru cor. Caietul I sub numele »Dor și iubire« a apărut deja și se află de vânzare la »Librăria Tribunei« și »Librăria diecezană« în Arad. Prețul: 2 cor. 50 fil. (Lei 280) plus porto poștal. — Dol critici români binecunoscuți s'au exprimat în termeni foarte măgulitori despre aceste compoziții spunând, că ele sânt de toată frumusețea și *au accente adevărate românești*. Doina »Frunză verde ninifar«, cu textul în grai basarabean și dedicată marelui mecenat Vasile Stroescu, atât textul cât și melodia îți stoarce lacrimi din ochi pentru durerea fraților noștri basarabeni cari gem sub jugul rusesc.

— **Balul costumat din Arad.** În editura librăriei »Tribuna« a apărut o serie de 6 cărți poștale ilustrate, în culori, reprezentând costume și grupuri dela balul costumat din primăvara aceasta. Bucata se vinde cu 24 fileri, seria de 6 bucăți I cor. 20 fil. + porto poștal 10 fil., recom. 35—45 fil.

Venitul curat se va adăoga la fondul »Reuniunii femeilor române din Arad« pentru zidirea unei școli de fete.

Comercianților și vânzătorilor 50 bucăți cu 9 cor., 100 bucăți cu 16 cor. plus porto.

— **Atragem atențiunea cititorilor asupra anunțului Princz Testvérek atelier de mașini și instalator de mori în Sătmar.**

x **Când cumpărați ochelari,** a dresați-vă la magazine cari au în vedere nu numai interesul bănesc, ci vă spun sincer dacă e lipsă și de consultație medicală. Pentru înțelegerea strictă a acestui principiu și pentru serviciul conștiințios, recomandăm prăvălia de articole optice Seelenfreund din Kluj-Kolozsvár piața Jókai 2. unde găsiți termometre, grade, binocle, ochișoare, barometre de prima calitate. Repaturile se fac cu precizie și grabnic.

Dentist român în Arad.
VIRGIL MUNTEAN
Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.
Dinți artificiali în cauciu dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminiu, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanția până la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efectuează gratis. Celor din provincie se efectuează lucrările în aceeași zi.

ECONOMIE.

Mișcarea cooperativă la România din Bucovina *).

Bucovina provincia ostică a țărilor austriace între Rusia, România și Ungaria, prezintă din punct de vedere național, un amestec particular de popoare. În sudul și mijlocul țării locuiesc românii, poporul autohton al acestei provincii, ce a aparținut odată Moldovei; în nord și amestecat cu românii sânt Rutenii; afară de aceștia mai sânt în țară Germanii, Polonii, Maghiarii și, mai ales în orașe, foarte mulți evrei (1/7 parte a populației totale), cari formează în unele orașe majoritate relativă.

Până acum vre-o 12 ani n'a existat în Bucovina nici măcar umbra unei mișcări cooperative. Întreg comerțul și traficul, precum și mijlocirea creditului se aflau în preponderanță în mâinile

*) Raportul d-lui profesor George Tofan, membru în direcțiunea Centralei însoțirilor economice române din Bucovina, prezentat în limba germană, Congresului internațional cooperativ dela 3 Septembrie a. c. în Hamburg.

Gulere
și
Manșete.

Numai calitate bună.
Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi

ovreilor, cari considerau toate sfacerile, ca niște privilegii a lor, cu ajutorul cărora s'au îmbogățit ducând totodată populația rurală la ruină.

Ar fi prematur a vorbi deja de pe acum despre o istorie a mișcării cooperative în Bucovina. Aceasta datează abia pe la sfârșitul anilor 90, încât nu poate aparține istoriei. În expunerile următoare vom să schițăm numai pe scurt dezvoltarea treptată a mișcării cooperative din Bucovina și anume numai la Românii bucovineni, lăsând la grija reprezentanților celorlalte centrale — a centrelor însoțirilor economice germane și rutene — să-și prezinte separat rapoartele asupra însoțirilor lor.

Organizația cooperativă și a luat începutul la Românii bucovineni cu înființarea însoțirilor de credit sistem Raiffeisen, a cărora scop principal a fost liberarea poporului țaran din mâinile uzurariilor, în a cărora stăpânire a ajuns. Primele case raiffeiseniene, șase la număr, se înființează la Românii bucovineni abia în anul 1898, va să zică într'un timp, când în țările vestice mișcarea cooperativă luase deja mare avânt și avea deja o organizație puternică. Ele au avut a lupta îndată la început cu mari greutăți, având a învinge nu numai cu neîncrederea populației rurale, ci și a cercurilor conducătoare. Nu mai puțin au avut să lupte cu contraștigăta înscenată de uzurarii și băncile uzurare, amenințate în existența lor. Din motivul acesta mișcarea a reclamat multe jertfe și a putut înainta numai încet. O cauză pentru care casele raiffeiseniene n'au putut da rezultate mai de seamă a fost și lipsa capitalului de operație și a unei legături durabile cu un institut mai mare. O eră nouă pentru mișcarea cooperativă română din Bucovina a început abia după ce a luat ființă ideea unui institut central al cooperativei române.

Acest institut — »Centrala însoțirilor economice române din Bucovina« — s'a înființat în Martie 1903 și și-a început activitatea la 1 Iunie 1903. Scopul ei este, conform structurii particulare sociale și economice a țării, în prima linie a organiza în mod unitar însoțirile economice române din comune rurale și ale procură credit ieftin. Dar nici această centrală nu a împlinit la început așteptările legate de ea, lipsindu-i o conducere energică și conștientă. Intreaga povară a primei organizări a purtat-o un singur om, Grigore Filimon, care deși ne-specialist în materie, dedicat cu trup și suflet organizării mișcării cooperative și al lui este în prima linie meritul, că casele raiffeiseniene s'au putut peste tot menține în acele vremuri agitate din punct de vedere politic.

O nouă eră a început pentru mișcarea cooperativă română din Bucovina cu ajungerea deputatului din parlamentul central Dr. Fiorea Lupu în scaunul prezidial al Centralei, întâmplată la 28 Mai 1905. Sub conducerea probată a acestui bărbat — primul specialist la cârma Centralei — institutul a început a înflori. Prima grijă a nou așezii direcțiunii a fost de a regula creditul însoțirilor. A înființat legături de afaceri cu institute mari financiare din Vest, procurând caselor raiffeiseniene credite însemnate și deșteptând prin măsura aceasta băncile populare române la o nouă viață. Deja în anul 1908 circulația totală s'a cifrat cu Cor. 32,034,428, care apoi în 1909 s'a urcat la Cor. 93,709,131. Centrala însoțirilor nu s'a restrâns însă numai la organizarea caselor raiffeisene, ci după regularea cooperativei, s'a născut a îmbunătăți situația economică a poporului țaran. Spre scopul acesta s'a înființat în sânul centralei o secție agricolă proprie, a cărei mențiune principală a fost de a exclude comerțul mijlocitor și a aduce pe producători în legătură directă cu consumenții. În direcția aceasta s'a lucrat cu succes bun mai ales pe următoarele terene:

1. Până acum câțiva ani era uz, că comercianții cumpărau dela țărani cu prețuri de batjocură produsele, pentru a le furniza apoi cu preț bun

la magazinele militare de aprovizionare. Prin aceasta producătorii erau simțitor păgubiți. Cu ajutorul secției agricole a Centralei s'a organizat vânzarea directă a singuraticelor produse din partea producătorilor la magazinele militare de aprovizionare. Încercările dela început au dat rezultate strălucite, încât furnizările pentru armată se fac acum aproape exclusiv direct din partea producătorilor.

2. Pentru a combate uzura cu cerealele, Centrala a cumpărat o moară cu vapor, cu prețul de K 134.000, pentru ca aceasta să cumpere produsele dela producători, să le macine în regie proprie și apoi să vândă făina cu preț moderat la țărani.

3. Pentru a combate uzuraria cu vitele și în parte a micșora scumpețea alimentelor, Centrala a participat în mod activ la fondarea unei centrale pentru vite în Viena și a înființat cooperative speciale, cari se ocupă exclusiv cu transportul vitelor, direct în piața de vite. Rezultatele de până acum sunt foarte satisfăcătoare și deși întreaga acțiunea se află în stadiul începutului, totuși promite un viitor strălucit.

4. Este cunoscută lipsa de pământ în Bucovina. Pentru a micșora, măcar în parte acest rău s'au înființat cooperative de arândare, cari iau în arândă moșii de a'le fondului religios gr-or. din Bucovina, dând astfel țaranilor posibilitatea de a cultiva, fie și părțile mai mici de pământ. Până în prezent există în Bucovina 5 astfel de cooperative de arândare românești, cari s'au validat foarte bine și și-au ajuns pe deplin scopul.

5. Dar pentru a delătura în mod durabil lipsa de pământ au trebuit parcelate complexuri mai mari de pământ la țărani. Spre scopul acesta Centrala a dat țaranilor întreg sprijinul său, parte direct, parte indirect. Indirect prin aceea, că la parcelarea a trei moșii a acordat țaranilor prin casele raiffeiseniene împrumutul însemnat. Direct prin cumpărarea a două moșii și anume Petăuți cu 3400 jug, cu prețul de K 1.560.000 și Milișăuți cu 315 jug, cu prețul de K 214.000. Moșile acestea se vând acum parcelate și cu prețuri moderate la țărani și anume plătește cum părătorul $\frac{1}{3}$ parte a prețului de cumpărare, iar restul în 10 rate cu 6% interese, parte la casa raiffeiseniană locală, parte la centrală. Aceasta a înființat pentru combaterea uzurii cu mijloacele alimentare și câteva cooperative de cumpărare și vânzare. Acestea își acuiră capitalul de operație pe calea caselor raiffeiseniene, astfel că ele nu aparțin direct centralei noastre, ci numai prin mijlocirea caselor raiffeiseniene.

(Va urma).

Poșta Redacției.

I. Petrescu-Pejan inspector veterinar, (București). Sfatul Dv. vine cam târziu. Nu putem reproduce articolul Dv. cu pricină din simplul motiv că — l-am publicat în același număr în care am tratat chestiunea convenției comerciale la loc de frunte (Nrul 198, »Economie«).

De altminteri regretăm că argumentele Dv. nu ne-au putut convinge. Nici pe noi, nici pe alții mai »de bun simț«. Articolul Dv. ne face impresia că tratați o materie, pentru a cărei tratare vă lipsește orice competență. Ar fi de dorit să studiați mai naite istoria conflictelor vamale între România și Ungaria și-apoi să reveniți..

O. Traducerea din H. Günther păcat că nu e făcută într'o românească mai bună.

Olteanu (de sub Buteanu). »Steluței« ne prevestește un buu povestitor., de mine. Prea mult sentimentalism. Sintem convinși că vom primi dela d-ta lucruri și mai bune.

Nepublicabile: »Toamna« (I. P., Blaj), »Singurătate« (N. B., Brașov), »Rugăciune« (L. S. M.).

Iorgovan. (Blaj). Răgretăm că poeziile d-tale »nu întrunesc notele necesare unei adevărate poezii... Cu cât drag am fi publicat altminteri misterioasa »Sub salcîm«?

Sub salcîmul din grădină,
Tolănit pe iarbă,
Un june rob a 'ntrtstării
Frunza i-o întrebă:

„Spune-mi de ce-ades în dungă
Fioros te bate
Vîntul sglobiu, și-amarnic
Gîndul îți străbate?»

Spune-mi de ce cad adesea
Gîndurilor pradă
Și 'n ascuns îmi tînguie soartea
Nim' să nu mă vadă?»

Dacă n'ai glas să vorbești
Dorul să-mi descoperi.
Eu îți spun că 'n astă lume
Toate's taine, misterii!»

Da toate's taine și... misterii, cu accentul pe mi — Alții ar zice mister, misterii, misteruri... dar aia nu stau de vorbă cu salcîmi cari tac...

Poșta Administrației.

Isidor Ieșan Bihac. Am primit 26 cor. abon. pe anul 1910.

Romul Todea Albák. Am primit 26 coroane abonament pe anul 1910 foala cerută e »Luca-fărul« Sibiu.

Mihail Hurolmaclu, Uzdi Szt.-Péter. Am primit 10 coroane mai aveți 4 coroane până la fine anul 1910.

Basilu Popa, Somostek. Am primit 4 cor. în abonament.

Marian Andru, Gepiș. Am primit 12 cor. mai aveți 1 cor. până la finea anului 1910.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« Institut tipografic, Nichin și cons.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Euz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

Credit pe ipotecă, pe cambiu

și pentru oficanți
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.



Albert Dobó,

giuvargiu, Kolozsvár, Mátyás király-tér 15.

(Telefon 842). Fost prăvălia Husznik. (Telefon 842).

Prefăcând și asortând de nou magazinul de clasornice și giuvaricale
al lui ► Husznik János ◀ îl continui eu.

Mare deposit de clasornice și giuvaere și articole de argint veritabil și de China. Mare atelier de reparaturi. Ochelari se pregătesc după comandă medicală.

Prima Societate de Credit Funciar Român
din București.

Anunț.

Se aduce la cunoștința publică că Marți 12/25 Octombrie a. c., se vor trage la sorți Scrisuri Funciare Rurale pentru un capital de Lei 1,888.500, din care:

Scrisuri 4% a 22-a tragere Lei 142.200.
Scrisuri 5% a 58-a tragere Lei 1,746.300.

Tragerea la sorți se va face la orele 3 p. m., în ședința publică, în localul Societății Str. Colței No 27.

Direcțiunea.

Imprumuturi cu amortizație și împrumuturi pentru funcționar, vinderea și cumpărarea de moșii și parcelarea lor o mijlocește mai avantajos: =

Biroul de Intermedare:

Vig Lajos

Arad, Piața Arpád Nr. 5.

— Telefon Nr. 671. —

AVIZI

La filiala centrală din Arad a societății de asigurare **Transitivna**, găsește aplicare imediată un **diurnist**. Sânt preferiți cei ce afară de limba românească posed și limbile ungurească și germană.

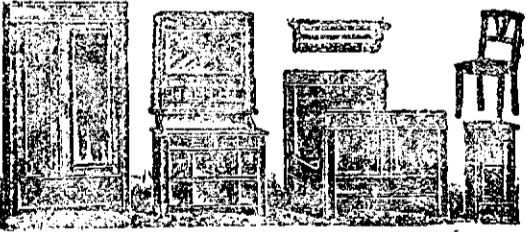
Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL

tâmplar de edificii și mobile

NAGYENYED, Rozsa-utca.

(Vis-à-vis de casa comitatului.)



Primește orice lucrări de edificatii. Are în depozit aranjamente complete pentru odăi, lucrate în atelierul propriu în cel mai modern stil, dela cele mai ieftine până la cele mai bune, după planuri proprii sau la comandă. — Pentru lucrările mele primesc garanția cea mai extremă. Mare asortiment de mobile de alamă și fier, deasemenia și fotolii.

RICHARD KRAMER

arhitect diplomat

BISTRITA — BESZTERCZE.

Planuri și preliminar de cheltuieli, la dorință se trimit gratuit și porto franco.

Gaut o moșie

spre a o lua în arîndă, wărimea 3—500 jugăre. Proprietarii doritori de-a arînda să se adreseze administrației ziarului »Tribuna«, sub adresa »Amatorul«.

Invenție nouă!

Invenție nouă!

Moară de oțel pentru întrebuintare în economie și acasă, macină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârte cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de 6 ani, 1 kilogram pe minut - pe lângă garanția și numai într'o mărime.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru desfăcerea sămânței de lucernă și trifoiu de mână cu puterea ori cu mâna, de aplica în mașina de îmblătit ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe.

Kádár Gyula

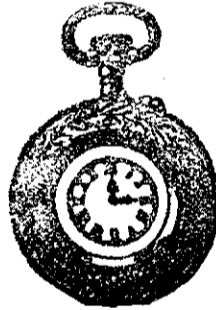
fabrica de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparaturi de mașini

ORADEA-MARE
(Nagyvárad) Vilánytelep mellett.

SLEPÁK A.

ciasornicar, aurar și giuvaergiu

Marosvásárhely, Széchenyi-tér No. 43.



Mare depozit de tot-felul de oroloage de buzunar, de părete, atârătoare precum și tot-felul de giuvaergicale de aur și argint. Reparări de oroloage și giuvaergicale se efectuează prompt. **Giuaere vechi de aur și argint** le schimb sau le compăr cu cel mai mare preț de zi.

In Sibiu (Nagyseben)

Vanele de baie Stuchlich

O plesă e numai cu 40 de cor.



Incălzește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.

O vană de neîncălzit numai 24 cor.

Lungimea fundului vanei 122 cm.

:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comandele se efectuează imediat și se trimite cu rambursă.

Gustav Stuchlich

Entengasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 61.

Lucza József

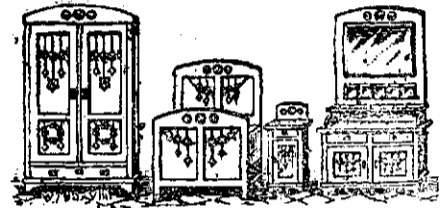
atelier chimic pentru curățitul hainelor în Szeghedin (Szeged) Laudon-u. Nr. 9.

PRIMEȘTE:

vopsirea și curățirea hainelor bărbătești, femeiești, de copii și preoțești, postav de mobile, haine de doliu — mai departe primesc curățirea penelor de pat, cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praf. Comandele din prov. se efectuează imediat și pr.

Schuster Ferencz

măsar pentru zidiri și mobile în Temesvár-Erzsébetváros, Korona-u. 18.



Executa după planuri proprii sau străine **mobile** pentru dormitoare, prânzitoare și saloane precum și aranjamente pentru cancelarii și prăvălii cu prețuri moderate.

Fond. în a. 1860.

NÁDER J.

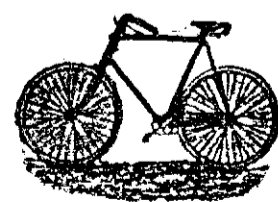
măiestru

ARAD, palatul minoritan.

Ține în magazin cele mai excelente **cuțite de buzunar** cu tăiș englez și Solingen, cuțite de bucătărie din oțelul cel mai bun ș. a. cuțite pentru curățitul legumelor, pentru tăiatul prăjiturilor, pentru carne, șuncă, salamă și cuțite pentru caș. Cuțite pentru măcelari și cârnăfari, de junghiat și pentru curățitul intestinelor.

Pentru barbieri și frizeri: mașini de tuns, briciuri foarte fine, ascuțite, pre-um și articii mânători. — Recvizite de masă din Alpacca și pafon, de prima calitate. — Ori-ce reparări de brânșă aceasta precum și ascuțire, le execut în atelierul meu, instalat cu electricitate, pe lângă — — prețurile cele mai moderate. — —

Mașini de cusut pentru trebuințe casnice sau industriale, de cea mai bună fabricație.



biciclete și gramofone

se pot cumpăra cu prețuri moderate

și plătitre în rate favorabile la

Bodor Béla

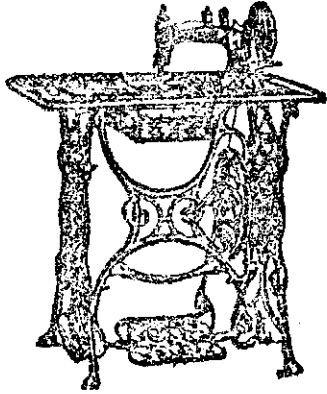


magazin de mașini de cusut și biciclete în

Făgăraș, Str. Honvéd Nr. 11.

STAMM EDE succesor RESCH FERENCZ,

ateller de mașini de cusut și biciclete
în TEMESVAR, strada Merczi 4.



Ace magazin
de mașini de
cusut PFAFF
de toată mări-
mea și cu pre-
țurile moderate.
Mare asortiment
de Goarne.
Prețurile se pot
solvi și în rate.



Cele mai noi Patefoane,
fără schimbarea acului, pe
lângă prețuri convenabile.

Telefon nr. 459.

Preț-curent la dorință trimite gratuit.

De inspectori școlari de stat recoman-
dat și în mai mult ca

100,000 de exemplare

intrebunțat este

Koós-Goldis Abecedár maghiar

prețul 40 fil. A șasea edițiune, în
anul 1908 apăcută și aprobată.

Cu aceasta și cu „A doua carte”
(a 3-a edit. 1910) prețul 40 fil. și a
dat prețufindenea ușor și cu mult
progres instrucțiune în limba
maghiară.

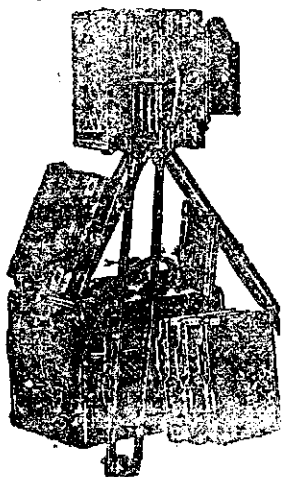
Exemplare pentru învățătorii și cata-
loage despre cărți române pentru școlile
poporale și medii din edițiunea lui Zeidner
stau gratis la dispozițiune.

H. ZEIDNER, BRASSÓ

PETRY ÁRPÁD

orologier și optic, singurul vânzător
de mașini de fotografiat «KODAK» în
Oradea-mare-Nagyvárad, Rákoczi-út 3.

Mare asortiment de: oroloage de aur,
enint, nickel, cu pendulă, deșteptătoare,
adăru cancelarie și de Schwarzwa'd. —
Mașini de fotografiat și ajustări pentru



amatori. Ochelari
veritabili Roden-
stock Diaphragma.
Mare asortiment de
sticle periscopice,
objective, lornete,
și de alte obecte
optice. — Prăvălia
mea îi stă la dis-
pozițiã on. public
un Refraktometru
de Rodenstock
(mașină pentru exami-
narea ochilor)
prin ce se știe ime-
diat ce fel de sticle
sunt de lipsă. —

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA

1909
3 Octomvrie.

137892231
241336
91180090
34990603
11999924
15093086
3151121
5982165
706299
492054
113713965
—
29691324
56311720
501445918
12000000
26762.98
4022552
314303490
2237648
1180403
113713965
—
27225662
501445918

98122231	Rezerva metalică Aur	12 159489
39770000	Trate Aur	4,608000
	Argint și diverse monete	
	Portofoliu Român și Străin	
	*) Impr. pe ef. publice	15065900
	" " " " în cont cor.	15783995
	Efectele Capital. Social	
	Efectele fondului de rezervă	
	" " " amortizarea imob. și material	
	Imobile	
	Mobilier și Mașini de Imprimerie	
	Cheltueli de Administrațiune	
	Deposite libere	
	" " & provisoriu	
	Conturi de valori	
	Conturi diverse, Sold.	

1910.
25 Septemvrie. 2 Octomvrie.

170074877	170767489
272530	285745
117265567	115032127
30067525	30849895
11999924	11999924
14720535	14720535
3052121	3052121
6001378	6001378
718289	718289
514689	532185
114066420	112717550
—	—
29731693	26510769
51278754	56064135
549864302	549252142
12000000	12000000
28455942	28455942
4278430	4278430
357531640	358616180
2341543	2341543
1148692	1252147
114 66420	112717550
—	—
29941635	29590350
549764302	549252142

PASIV

Capital	12000000	12000000
Fond de rezervă	28455942	28455942
Fondul amortizării imobilelor și material	4278430	4278430
Bilete de Bancă în circulațiune	357531640	358616180
Profituri și perderi	2341543	2341543
Dobânzi și beneficii diverse	1148692	1252147
Deposite de retras	114 66420	112717550
" " " & provisoriu	—	—
Conturi diverse, sold	29941635	29590350

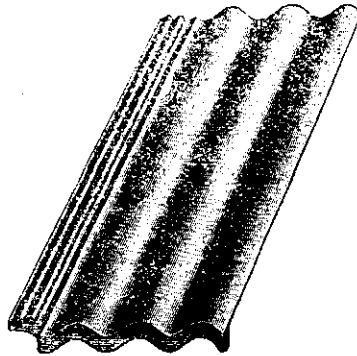
Scomptul 5%, *) Dobânda 5 1/2%.

Telefon No 316.

Reiber István

antreprisă de betonare și pa-
vare reprezentantul societății
de asfaltare ung. pe acții în

— Timișoara, Gyárvaros, Uri-utca No. 32. —

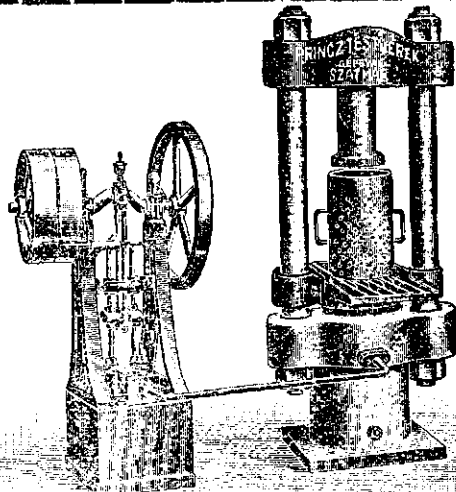


Primește lucrări de betonaj, pavări și tincuiri, pie-
trării, canalizări, și asfaltări. — Se vinde ciment de
Portland și românesc prima calitate cu prețuri re-
duse și în orice cvant, la comande cu vagonul se
transportă în condiții de plată foarte favorabile.
La lucrări comunale și de biserici cele mai mari
favoruri. — Prospecte de prețuri la dorință gratuit.
Toate comandele să se adreseze la firma de mai sus.

Atelierul de mașini și pentru clădit mori

PRINCZ TESTVÉREK

— din SZATMÁR. —

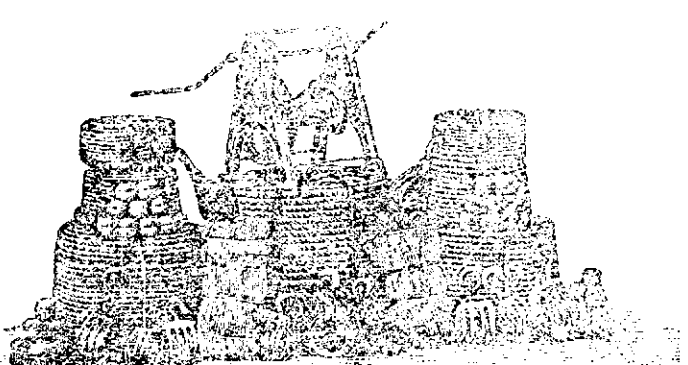


- Pregătește petrine și orice mașini
- pentru stors olei, mănate cu apă
- mașini de desghioat, sfărmat
- și prese, pe lângă asta cele mai
- exacte transmisiuni cu
- — tractație circumpețială. —
- Instalăm mori pe tain,
- ori cu cilindre.

LÁZÁR MIHALY, funar, Lugos, Piața Izabella.

Vânzare mare de fabricate de cânepă, in și jută.

Totfelul de funii de cânepă, fir, brăcii, fire de tort, legătoare pentru mori, burdufuri de cânepă, pânză de jută (pentru pachetare), saci de cânepă in și jută, strate crude și impermeabile. Funării pentru economi: ștreanguri, căpeșire, funii pentru car, pentru vite, legătoare de snopi, ușoare și pentru mașini de treierat, procovițe p. cai, rețele, mreje p. pescari și leagăni atârnați. Adresa telegrafică: Lázár M. kö. élyváros Lugos. — Nrul telefonului 207. Noul cecului și clearing la posta Ungară 26142. Toate comanda sunt a se adresa la firma de mai sus.



Sistemul meu

15 minute

de exerciții pentru sănătate pe zi.

De J. P. Müller. (trad. de M. N.)

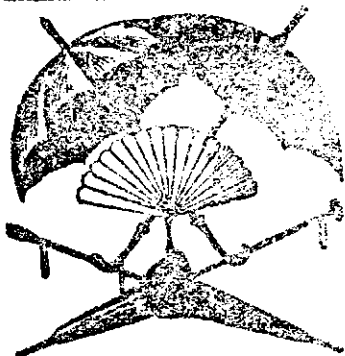
No. 568—569 din Bibl. p. Toji. Prețul 60 fl.

Sistemul meu

e cartea folositoare fie-căruia căci le dă mijlocul să-și întrețină sănătatea, în starea cea mai înfloritoare, iar cei slabi confor-

— mându-se prescrierile din —
Sistemul meu
— pot să-și recapete toată vigoarea.

Se poate căpăta la **Librăria Tribunei** (Trimțându-se 65 fileri în mărci poștale se trimite franco acasă.)



Fabricație proprie.

La o haină de primăvară sau vară se cere un cortel elegant și modern sau un **en-tout-cas.**

Firma:

Th. Schmidt

Sibiu (Nagyszeben) Reispargasse 7,

ofere cel mai bogat asortiment de modele admirabile și culori moderne frumoase, în execuție solidă, pe lângă prețurile cele mai ieftine. Serviciu solid. Reparaturile se fac ieftin și grabnic.

Comande prin postă prompt.

ROTH JÓZSEF

măestru de sculptură în piatră,

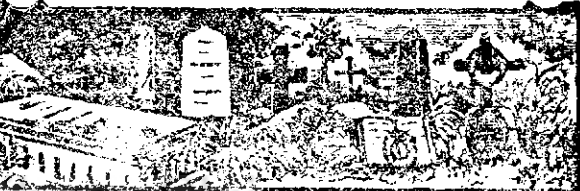
Segesvár, Seilergasse

Recomand on. p. t. public depozitul meu bogat și bine asortat de

Monumente de morminte,

din diferită marmoră granit, syenit, labrador și peatră tare de arină, etc. cu prețurile cele mai moderate.

Mai departe mă recomand pentru executarea a tot felul de lucruri de zidărie, ce cad în branșa mea. Schițe și prelimare de spese stau fr. la dispoziție.



Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS és TARSA sculptor și măiestru pietrar.

Atelierul central al magazinei: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, syenit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Biroul Central:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.



ILUSTRATE
cu motive românești, vederi din Arad ș. a. se pot căpăta la **LIBRĂRIA TRIBUNEI** IN ARAD.

ATENȚIUNE.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde a-ți cetit aceste anunțuri. :-

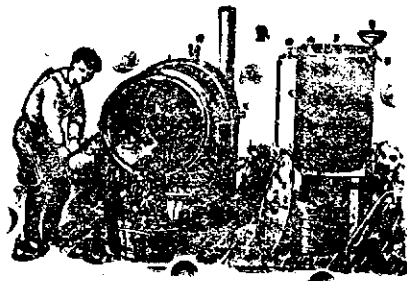
Friedrich Ohnweiler hărăgar în Szászsebes, Ulița Petersdorfer Nr. 5.

Primește spre efepuire: instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea. Mare magazină. Totfelul de instrumente și lucruri necesere la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri birturi, instituțiuni etc.

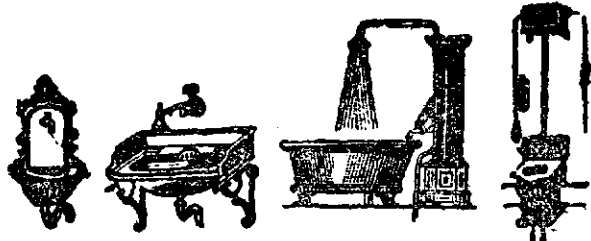
Vase de fier cafea, vase de spălat și curățit.

Mai departe primește și montarea și repararea fantanelor artificiale pe lângă prețuri moderate.

Comandele se execută din material de prima calitate.



Apaducte.



Cei ce doresc apaducte ieftine să se adreseze la antepriza lui **Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. I.** cunoscut atât în Budapesta cum și întreagă țara. Telefon Nr. 779.

— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apaducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casărmi și școale. — Specialist în sondej. — Primește pe lângă condiții avantajoase ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit.

DISTINS CU MEDALIE DE AUR IN 1888 SI 1907.

Urmasul lui Schuller József — Ladányi Józsefarmurar și depozitar de articole de vânatoare
Pécs, Király-u. 42. — Nagyvárad, Uri-u. 21.

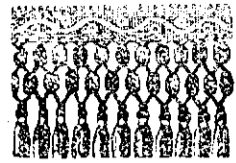
celui din Oradea Mare.

Am onoare a aduce la cunoștința on. publică din loc și jur că am preluat magazinul de arme existent de 30 de ani și cu bun renume al lui Schuller József, pe care supt numele meu îl voi păstra și pe mai departe. Având în vedere că depozitul de arme din Pécs, Király u. 42, înființat la 1885 și a câștigat cel mai bun renume, îmi voi da silința ca pe lângă serviciu calant și prețuri ieftine să câștig aceasta și

Tin în depozit

pe arme de cea mai bună fabricație,

cu repetiție și încărcătură în feavă, revolve, piștoale, și totfelul de cartușe pentru arme. — Se dă deosebită atenție reparației și păstrării armelor. Se primește ca ucenic un băiat cu 4 clase medii, care vorbește românește. — Preț-curent gratuit.

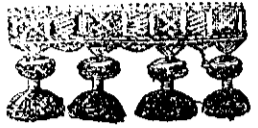
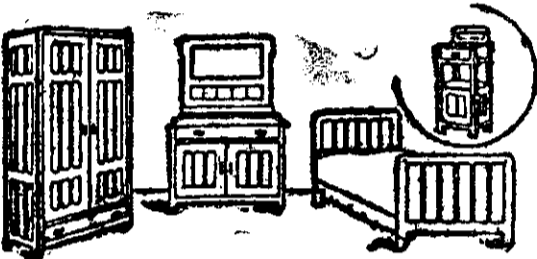
NAGYIVÁN ANTAL găitanar
SEGHEdin—SZEGED, Zrinyi-utca 2.

Am onoarea să aduc la cunoștința p. t. publică că mi-am asortat atelierul conform cerințelor moderne și sunt în plăcută poziție ca să pot susține concurența cu ori-ce fabrică din capitală, în deosebi

atrag atențiunea asupra :

impletitorilor, ciucurilor și decortilor pentru mobile și prapori, de-ase-menea ori-ce ciucuri, decorații, și masturigă-tane pentru uniforme de cea gală în mai splendidă execuție. —

Vanzătorilor li se dă rabat. Informațiuni prin scrisori la cerere se dau îndată. Comandele din provincie se execută repede și pr.

**PÁLSÁNDOR**timplar pentru edificii și mobile
Nagyvár ad, Uri-utca 49 (casa Hármos).

Pregătește ori-ce lucrări din acest ramăta noi cât și reparaturi; lucrări pentru clădiri, aranjamente complete pentru școale, biserici, locuințe, biurouri etc. din material bun și uscat după model sau din combinație proprie. și Prețuri convenabile, serviciu coulant se garant.

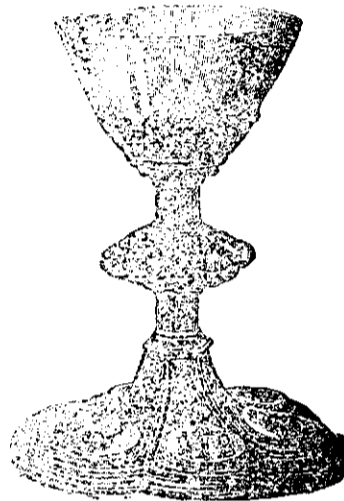
JOSEF JIKELI, Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 47. — Telefon Nr. 190.

neguțatorie p. articlii de sticlă, porcelan și metal; farfurii și bide înflorate, rame p. icoane, globuri și lămpi, oglinzi țigle de sticlă.

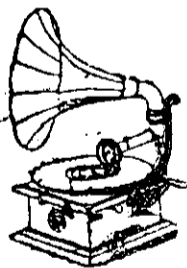
Recomandă scule bisericești :

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Căldărușe pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Cruci; Sfeșnice de altar și Candelabre.

Ieftin de tot: Candelabru aurit, pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot K 43—
— La dorință servește cu catalog gratis și franco. —

**Mașini de scris IDEAL și ERICA**
Gramofoane

Mașini de cusut VERITAS (fabricație proprie) deasemenea cele mai solide părți constitutive: panglici de culoare, hârtie de copiat, ace, plăci etc. se găsesc la specia Barthelmie György

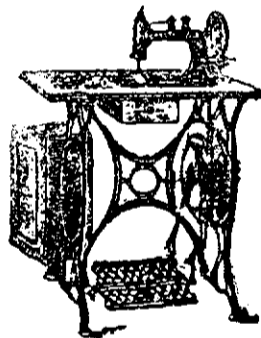


Brassó, Weisz M.-u. 23.

Cel dintâi și cel mai bine asortat atelier — — mecanic din Transilvania. — —

Atelier pentru reparat mașini speciale de scris, de ori-ce sistem și fabricație, deasemenea aparate mecanice fine etc.

Școală de scris cu mașina.

**GYULAY KÁROLV**

atelier modern de fotografie artistică

:: Timișoara—Temesvár, (Josefstadt) ::
Strada Hunyadi Nr. 5. — (Lângă Casina Délvidéki).

Efectuește: Tot-felul de fotografii. Picturi în olei. Acvarele. Pasteluri. Platinolipie. Inmăriri după orice fotografie, în cel mai modern stil artistic. —

Internat nou în Lipova-Lippa.

Se atrage atențiunea onoraților părinți că în anul școlar 1910—11 se va deschide un internat de băieți în Lipova, corespunzător întru toate cerințelor moderne, a cărui supraveghiere generală va fi încredințată directorului școalelor medii, iar supraveghierea învățământului, corpului profesorial, pecând a stării sanitare va fi încredințată medicului orășănesc.

Din cauza lipsei de spațiu în anul întâi se va primi numai un număr restrâns de elevi, din școala de comerț, civilă și primară pe lângă taxe moderate.

Prospecte trimite la cerere:

A Lippai Diák-Otthon Igazgatósága
Lippán.

Babós Béla fabricant de instrumente muzicale în
Sibiu, (Nagyszeben) Piața-mică 24.

Unicul fabricant în Sibiu.

Cel mai ieftin și cel mai bun depozit de cumpărat pentru ori-ce instrumente, precum: violine, țitere, clarinete, harmonice, și totfelul de instrumente de suflat din alamă, etc.

Cele mai bune și mai ieftine corzi de violine. Mare depozit de Gramofoane în diferite mărimi, precum și Scala-Record. Mare asortiment de plăci pentru gramofone cu prețuri ieftine. Comandele se efectuează prin trimțerea banilor înainte sau prin rambursă. Reparaturile se execută artistic și cât se poate de prompt.